

19.5.2025

 VALTIONEUVOSTO
 kirjaamo.tem@gov.fi

Viite: Lunastuslupahakemus VN/14429/2024

Lausunto Porvoo – Askola 110 kV voimasiirtojohtoon osan Kaupunginhaka – Askola lunastuslupahakemuksesta

Kymenlaakson Sähköverkko Oy on hakenut valtioneuvostolta lunastuslupaa Porvoo – Askola 110 kV voimasiirtojohtoon osaa Kaupunginhaka – Askola varten tarvittaviin maa-alueisiin pysyvin käyttöoikeuksin.

Porvoon kaupunki on lausunut aiemmin kaksi kertaa voimajohtohankkeesta (kaupunginhallitus 25.11.2019 §354 ja kaupunginhallitus 9.1.2023 §21), ja lausunnot on liitetty lunastuslupahakemukseen. Valtion viranomaisen on katsonut, että kaupungin antamat lausunnot riittävät eikä kaupungilta enää tässä vaiheessa ole pyydetty uutta lausuntoa. Porvoon kaupunki kuitenkin katsoo tarpeelliseksi antaa vielä lunastuslupahakemuksesta lausunnon.

Porvoon kaupunki vastustaa lunastuslupan antamista ilmajohtolle välille Kerkkoo - Askola. Lunastuslupahakemus tulee palauttaa tältä osin vaihtoehtoisen voimajohtoreitin selvittämiseksi ja luontoselvitysten täydentämistä varten Kymenlaakson Sähkö Oy:lle.

Lunastuslupahakemuksen mukaan voimajohto on suunniteltu toteutettavan maakaapelina Porvoon sähköasemalta Kerkkoontielle saakka. Noin 4,6 kilometrin matkalla maakaapeli on tarkoitus sijoittaa Porvoon kaupungin suunnitteleman kävelypolun alle. Maakaapeliosuus ja kävelypolun suunnittelu on toteutettu yhteissuunnitteluna Porvoon kaupungin ja Kymenlaakson sähköverkko Oy:n kanssa, ja tältä osin Porvoon kaupungilla ei ole huomauttamista lunastusluvasta.

Kerkkoon ja Askolan välille on voimajohto suunniteltu toteutettavan ilmajohtona Nietoonmetsän halki. Lunastuslupahakemuksen mukainen linjaus on voimajohtoon suunnitteluvaiheessa esillä olleista ilmajohtovaihtoehdoista se (VE1), jota Porvoon kaupunki piti ehdottomasti huonoimpana (Porvoon kaupungin lausunto 2023).

Kymenlaakson Sähköverkko Oy valitsi alkukesästä 2023 toteutettavaksi ilmajohtovaihtoehdon (VE1), joka siis oli Porvoon kaupungin lausunnon mukaan vaihtoehtoja huonoin ja joka kaupungin lausunnon mukaan tulisi ehdottomasti hylätä. Syksyllä 2023 Porvoon kaupungin toimesta kutsuttiin vielä voimajohtoahanketta koskeva keskustelu koolle, koska esille oli tullut uutta tietoa arvokkaista luontokohteista ja koska ELY-keskus oli päättänyt uudesta luonnonsuojelualueesta, jonka läpi Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n suunnittelema ilmajohtolinjaus kulkisi. Paikalla olleet viranomaiset katsoivat, että vaihtoehtoisten reittien valintaa tulee vielä selvittää. Muistio keskustelusta (18.10.2023) on lunastuslupahakemuksen liitteenä.

19.5.2025

Uudenmaan ELY-keskus päätti 14.9. 2023 uudesta luonnonsuojelualueesta (alue täyttää METSO-kriteerit) ja suunniteltu ilmajohtolinjaus kulkee alueen läpi. Kymenlaakson Sähköverkko Oy valitti ELY-keskuksen päätöksestä, ja hallinto-oikeus kumosi ELY- keskuksen päätöksen, ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi. Palautuksen perusteena oli, että ELY-keskuksen olisi tullut kuulla Kymenlaakson Sähköverkko Oy:tä ennen päätöksentekoa sekä päätöksen perustelut olivat puutteelliset. Luonnonsuojelualueen perustaminen on edelleen vireillä ELU-keskuksessa, mutta ELY-keskuksessa on jääty odottamaan johtohankkeen linjauksen tarkentumista ja lopullista päätöstä. ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön mukaan (sähköposti 24.2.2025) suojelualueen perustamiselle ei ehkä ole luontoarvojen näkökulmasta enää edellytyksiä, jos merkittävä osa suojeltavasta alueesta jäisi johtohankkeen alle. Kymenlaakson Sähköverkko Oy teettämässä luontoselvityksissä ei edellä esitetty arvokas luontoalue tullut lainkaan esille.

Maanomistajat olivat tilanneet vuonna 2023 VE1 osalta uudet luontoinventoinnit, ja voimalinjan osuudelta oli löytynyt useita kohteita, jota todennäköisesti täyttävät METSO-kriteerit. Lisäksi lajiston osalta oli löytynyt luontoarvolajeja ja vanhan metsän indikaattorilajeja. Johtopäätös selvitysten pohjalta on, että Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n teettämät selvitykset luontoarvoista ovat puutteellisia metsäalueen osalta. Lisäksi vaihtoehdon VE1 osalta luontoselvitykset on tehty syyskuussa 2019, ja syksyllä tehty kasvillisuusselvitys on epäluotettava.

Porvoon kaupunki toteaa lisäksi, että voimajohtohankkeen vaihtoehtojen vertailussa (Lunastuslupahakemuksen liite 1.3) ei ole arvioitu lainkaan lieventämistoimia, ja käytännössä esimerkiksi muinaisjäännöksille aiheutuvat haitat olisivat mahdollista ehkäistä suunnittelullisin ratkaisuin ja huomioimalla kohteet rakentamisaikana. Jos vertailussa olisi arvioitu muinaismuistojen osalta lieventämistoimenpiteet, olisi eri linjausvaihtoehtojen vertailun tuloksena ollut, että vaihtoehdot VE3 Ilmoissilta 3 ja VE3 Ilmoissilta 3+ Maijanpelto olisivat osoittautuneet vaikutuksiltaan vähäisemmiksi kuin Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n valitsemaa vaihtoehto VE1. Keskustelussa 18.10.2023 paikalla ollut Porvoon museon (Itä-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo) totesi, että muutkin kuin VE1 ovat muinaismuistojen kannalta mahdollisia.

Porvoon kaupunki toteaa, ettei yleinen tarve vaadi sitä, että voimajohto toteutetaan ilmajohtona Nietoon yhteinäisen metsäalueen halki välillä Kerkkoo – Askola, koska voimajohtolinjaukselle on löydettävissä vaihtoehtoisia, parempia reittejä.

Edellä esitetyn perusteella Porvoon kaupunki katsoo, ettei lunastuslupaa ilmajohtolle välille Kerkkoo-Askola tule myöntää. Muilta osin Porvoon kaupunki viittaa asiassa aiemmin antamiinsa lausuntoihin.

Porvoon kaupunki